

Vergadering adhoc Commissie Muskus- en Beverratten PLUS gehouden 7 december 2018

Aanwezig:

Patrick Poelmann (De Stichtse Rijnlanden, voorzitter), Kees de Jong (Brabantse Delta), Goos den Hartog (Rivierenland), Ton Leijten (Zuiderzeeland), Hans Pereboom (WDO Delta), William de Kleijn (Aa & Maas), Els Stravens (de Dommel), Bob van Zanten (NZV), Hilbrand Sinnema (Hunze & Aa's), Daan Bos (Altenburg & Wymenga), Henk Post (Unie van Waterschappen) en Dolf Moerkens (UvW, secretaris)

Afwezig:

Rian de Feijter – de Feijter (Scheldestromen), Har Frenken (Limburg), Els Otterman (HDSR), Gerard Nieuwenhuis (WSRL), Bé de Winter (Fryslân), Ria Broeze (Vechtstromen), Paul van der Eijnden (HHSK), Marcel Houtzager (Delfland), Lex Huijbers (De Dommel), Marco Kastelein (Rijnland), Pieter Kruiswijk (AGV), Frans ter Maten (Vallei & Veluwe), Kees Stam (HHNK), en Lies Struik (WsHD)) en Frank Wissink (WRIJ)

1. Opening.

Er zijn geen opmerkingen op het verslag van vorige keer.

De bijeenkomst wordt geopend door Patrick Poelmann, voorzitter van de adhoc Commissie Muskus- en Beverratten. Doel van deze bijeenkomst is de waterschappen te informeren over de nieuwe strategie muskusratten en feedback uit deze bijeenkomst op te halen voor de besluitvorming in de LV. In de laatste CMB-vergadering is uitvoerig van gedachten gewisseld over de nieuwe strategie, de opmerkingen zijn verwerkt in het toegestuurd stuk. We gaan naar een besluitvorming die voor alle 21 waterschappen consequenties heeft. Daarom wordt breed draagvlak gezocht voordat het onderwerp ter besluitvorming wordt voorgelegd in de LV. Het feit dat er veel mensen niet zijn is een compliment ten aanzien van de voorbereiding met betrekken AB-leden, er lijkt eensgezindheid te bestaan.

2. Presentatie resultaten bureaustudie 'Toekomst van het muskusrattenbeheer in Nederland'.

Daan Bos van Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek presenteert de resultaten van de bureaustudie naar de bestrijdingsstrategie.

Aanleiding voor het onderzoek was een aanbeveling in de tussenrapportage van de Veldproef Muskusratten. In het onderzoek zijn 3 scenario's onderling vergeleken op o.a. criteria als waterveiligheid, kosten en baten. Grafisch zijn deze criteria voor afgezet tegen de populatieomvang waarbij de positie van de verschillende strategieën zichtbaar is gemaakt (blz. X van bijgesloten presentatie)

Voorbeelden elders Er zijn meerdere succesvolle voorbeelden met uitroeiing van soorten in het buitenland, hierbij zijn ook voorbeelden van zoogdieren. Het terugdringen van de muskusrat tot de landsgrens is ambitieus in omvang maar haalbaar volgens zowel de externe adviseurs als betrokkenen vanuit de praktijk. Het advies is gebaseerd op theorie en praktijk. Voorbeelden komen zowel uit Engeland en Vlaanderen als uit vanggebieden in Nederland.

Economische analyse In de studie is een bio-economische analyse uitgevoerd. Gekeken is naar economische studies uit Italië en Duitsland. De overall conclusie is dat de strategie 'terugdringen tot de landsgrens' uiteindelijk de laagste kosten met zich meebrengt op de korte en op de lange termijn. In de kosten is ook gekeken naar de kosten in de tijd, voor wat betreft de personeelskosten bij de strategie 'niet bestrijden' zijn bijvoorbeeld ook frictiekosten opgenomen voor omscholing en dergelijke.

Effect op biodiversiteit De muskusrat heeft een netto negatief effect op de biodiversiteit, bij grotere populatiedichtheden treed op grote schaal vraat van waterriet op. Er is overtuigend bewijs dat smalle moeras vegetaties en verlandingsvegetaties lijden onder de aanwezigheid van de muskusrat. In de Multicriteria tabel zijn alle criteria vergeleken, dus meer dan in de getoonde presentatie. De strategieën 'niet bestrijden' en 'terugdringen tot de landsgrens' scoren bijvoorbeeld beiden positief op bijvangsten. Overal scoort de variant 'terugdringen tot aan de landsgrens' positief op alle criteria. Daarbij is het nodig om goed aandacht te besteden aan de bestrijders (strategisch personeelsbeleid) en de organisatie van een gecoördineerde aanpak.

3. Vragen en discussie.

Vragen naar aanleiding van de presentatie:

1. Kan het sneller?
Ja dat kan maar dan moet je beduidend meer uren inzetten dan nu. De belangrijkste overwegingen bij de voorgestelde duur van 10-15 jaar zijn:
 - De inzet wordt niet hoger, de kosten blijven daardoor op het huidige niveau (beide op landelijke schaal);
 - Er hoeven geen gedwongen ontslagen te vallen, het natuurlijk verloop wordt gevolgd.
2. Beslispunt 2 is tekstueel aangepast ten opzichte van de eerdere versie. Is er nu geen risico voor te snel afbouwen?
De tekst is aangepast om aansluiting te zoeken bij de autonomie van het individuele waterschap of samenwerkingsverband. Met de aangepaste tekst is de focus verlegd naar het doel.
3. Wat is het handelingsperspectief?
De Ledenvergadering van de UvW besluit over de strategie. De secretaris directeuren van de waterschappen zijn verantwoordelijk voor een optimale bedrijfsvoering. Zij hebben in de Vereniging van Directeuren van Waterschappen (VDW) afgesproken dat ze gezamenlijk een opdracht geven voor de wijze waarop een gecoördineerde aanpak het beste tot stand kan komen en hoe het strategisch personeelsbeleid eruit moet zien.. Daarnaast worden voorstellen gemaakt voor solidariteit en de toekomstige financiering die voorgelegd worden aan de CMB.

Conclusie: de deelnemers aan de CMB+ (en een aantal afwezigen dat het al op voorhand heeft aangegeven), zijn unaniem van mening dat de voorgestelde strategie 'terugdringen tot aan de landsgrens' en daarbij instroom tegenhouden om herkolonisatie te voorkomen een goede strategie is, die kansrijk is.

De feedback uit deze bijeenkomst voor de uiteindelijke besluitvorming in de LV is als volgt:

- Benadruk het stapsgewijze proces beter in de oplegnotitie;
- Zet biodiversiteit krachtiger neer, neem hiervoor zo nodig een paragraaf op in de oplegnotitie (er volgt nog een aparte notitie over de invloed van de muskusrat (en beverrat) op de biodiversiteit).

4. Hoe verder?

Henk Post, voorzitter van de Werkgroep Muskus- en Beverratten, schetst het proces:

- Vandaag hebben we reacties van de waterschappen gekregen op het voorstel en is het draagvlak vergroot;
- Het voorstel wordt aangepast naar aanleiding van de reacties die vandaag besproken zijn;
- Uiterlijk half januari ligt het voorstel bij de waterschappen voor interne positiebepaling, de waterschappen bepalen zelf of ze dit in het college, commissie of op een andere wijze doen;
- In februari wordt een bijeenkomst voor stakeholders (provincies, RWS, terrein beherende organisaties en dierenwelzijnsorganisaties georganiseerd. Doel is ophalen hoe stakeholders staan t.o.v. de nieuwe bestrijdingsstrategie;

- Na het besluit in de Ledenvergadering kan direct gewerkt worden naar het nieuwe doel;
- Voor het vormgeven van de gecoördineerde aanpak en het strategisch personeelsbeleid zal de VDW opdrachtgever zijn;
- Solidariteit en financiering worden voorgelegd aan de CMB;
- We gaan door met innoveren en de gefaseerde invoering. We hebben tijd als we nú beginnen.
- In januari vindt overleg plaats met de verantwoordelijk portefeuillehouder voor natuurbeleid bij het IPO.

5. Rondvraag.

Gesuggereerd wordt om de waterveiligheidsopgave in Duitsland (NRW) mee te nemen in de grensoverschrijdende bestrijding;

Staatbosbeheer (SBB) wil voor de Oostvaardersplassen naar 'normaal' beheer. Gesuggereerd wordt om apart met SBB over de nieuwe strategie te overleggen. Een status aparte is vanuit de waterschappen/bestrijding gezien onwenselijk.

Het voorstel richt zich nu op de muskusrattenbestrijding, aanbevolen wordt om alle plaagsoorten te agenderen. Het risico is dat als er te snel en te veel andere werkzaamheden bij de huidige organisaties neergelegd worden het doel niet gerealiseerd wordt.

6. Sluiting.

De voorzitter sluit om 14:20 de bijeenkomst.